Jednodniówka.

Łódź
Cena numeru
15 gr.
Cena prenumeraty miesięcznie
Dla robotników 4 zł.
Odnoszen. do domu 30 gr.
Z dostawą poczt. 6 zł.
Poza Łodzią egz. gr.
Należność pocztowa uiszczona ryczałtem.

Redakcja i Administr. w Łodzi
Al. Kościuszki 41.
TELEFON 100-28.
Konto „ROZWOJ" 60,594
Red. przyjmuje od 5 — 6
Art. i listów anonimowych nie umieszcza się.

rok 1933.

DZISIEJSZY
PRĄD

Poniedziałek 11-go Września

ALARMUJĄCE PRZYGOTOWANIA NIEMIEC

Niemcy przeciwko kontroli zbrojeń

Berlin 10.9

Kłótnia niemiecko-francuska — na temat projektu wprowadzenia międzynarodowej kontroli zbrojeń, zaostrza się coraz silniej.

Na oświadczenie francuskie, że kontrola ta jest nieodzowną koniecznością i musi być za wszelką cenę w czyn wprowadzona, odpowiadają Niemcy (którzy już dziś liczą się całkiem pozytywnie z tą możliwością) bardzo kategorycznie, że za żadną cenę na kontrolę tę się nie zgodzą i do niej nie dopuszczą i nikt ich do tego zmusić nie może.

Niemcy oświadczają, że zgodziłyby się na kontrolę tylko wówczas, jeżeliby poddane jej były również i mocarstwa silnie uzbrojone. —

W dyskusji genewskiej chodzić więc będzie teraz o to czy Niemcow, jak oni oświadczają, „nikt do tego zmusić nie może", w jaki sposób będzie można w obec takiej alternatywy niemieckiej przystąpić do realizacji tego projektu i co zamierzają uczynić mocarstwa, aby ten energiczny opór Niemiec przełamać.

Kontrowersja ta może się skończyć epilogiem bardzo drastycznym, który odczuć ma że cała Europą.

Pośpieszna budowa schronów przeciwgazowych

Berlin 10.9

Obrona przeciwgazowa w Niemczech — prowadzona jest w ostatnich tygodniach ze zdwojoną energją.

W Berlinie i wszystkich większych miastach budowane są pospiesznie pod budynkami publicznemi betonowe schrony dla ludności. —

W berlińskiem prezydjum policji otwarty dziś został schron taki w piwnicach dla obejrzeniach przez publiczność. Schrony te pomieścić mogą po kilkaset osób.

20 podobnych — wzorowych schronów w Berlinie ma być ukończonych — w dniach najbliższych. Wszystkie szpitale i wszystkie budynki użyteczności publicznej mają być za opatrzone w podobne schrony i to w najbliższych tygodniach.

Rząd uchwalił kilka miljonów na subsydjum na budowę schronów przeciwgazowych także i w domach prywatnych.

WALKA z Hitleryzmem

Genewa 10.9

Komisja rządząca zagłębia Saary skierowała do sekretarjatu Ligi narodów list, — w którym zawiadamia, iż zmuszona była do wydania zarządzeń, mających na celu powstrzymanie propagandy pewnych organów prasy w zagłębiu Saary, która była wyraźnie wroga porządkowi rzeczy, ustalonemu w zagłębiu Saary przez traktat wersalski.

Organy prasy dotknięte zarządzeniami wydanemi przez komisję rządzącą wywierały niedopuszczalną presję w stosunku do pewnej części ludności.

Zawieszono 8 dzienników za wydrukowanie komunikatów obcej ajencji.

Odezwa ks. prymasa Polski do Wiednia

J. Em. kardynał August Hlond, prymas Polski, wystosował do Wiednia odezwę treści następującej:

„Wiedniu, niezwyciężona twierdzo myśli Zachodu! Zaiste słusznie możesz powoływać się na twą wspaniałą austrjacką przeszłość, gdy zapraszasz bratnie ludy na wielkie obrady, które w burzy czasów wskazać winny drogi do odnowienia i ratunku.

Pozdrawiam cię, niezapomniany Wiedniu, we wspaniałości i entuzjazmie twych wielkich dni katolickich, w których odnawia się twe religijne i kulturalne posłannictwo.

Podziwiam twe mistyczne zachwycenie we wspaniałych kościołach, gdy modlisz się dziękczynnie w wielkiej twej potrzebie.

Składam ci życzenia w radosnem święcie twego oswobodzenia, w którem to oswobodzeniu również do Zachodu należący naród polski ze swym rycerskim królem z pomocą przy twoim stanął boku.

Wiedniu! Zachód był twą istotną cechą i twem szczytnem zadaniem. Twierdzą Zachodu byłeś w utrapieniach. Twój instynkt dziejowy niech trzyma cię dalej przy Zachodzie!

Służ twym współbraciom ku zbudowaniu w duchu zachodnim i chrześcijańskim!"

Odezwę tę wiedeńska „Reichspost" umieszcza wraz z portretem ks. prymasa na naczelnem miejscu swego specjalnego wydania jubileuszowego.

Całują rękę która ich mocno bije

Warszawa 10.9

W związku z wielką aferą przemytniczą w żydowskich domach mód w Warszawie — osadzonych zostało w więzieniu w Warszawie 7 kupców, w tem kilku właścicieli większych domów mód w Warszawie.

Wszyscy są żydami.

Szmuglowali oni ze znanych berlińskich domów towarów — wielkie transporty sukien jedwabnych i tkanin, przemycając je — przez granicę polsko-niemiecką, a następnie transportując w drodze fałszywie deklarowanych przesyłek pocztowych.

Sprawa ta wywołała w sferach żydowskich dość duże poruszenie, a to ze względu na ogłoszony bojkot towarów niemieckich —

Zjazd katolicki w Wiedniu

Wiedeń, 10. 9.

Podwójny charakter zjazdu katolickiego ujawnił się szczególnie w dniu wczorajszym, w którym, w związku ze zjazdem katolickim, odbył się wielki ziazd chłopów katolickich. Zjazd chłopów był imprezą wybitnie politycz na i główną rolę odegrali w nim oczywiście chłopi chrześcijańsko-społeczni, zrzeszeni w związkach Reichsbauernbundu, którzy są wiernie oddani kanclerzowi Dollfussowi.

Wczoraj rano przybyło z prowincyi austrjackich 10 nadzwyczajnych pociągów, które przywiozły ze wszystkich stron uczestników tego zjazdu. Kilkudziesięciotysięczny pochód ruszył następnie przez ulice miasta do stadjonu w Praterze, gdzie o godzinie 11 odbyła się msza pontyfikalna. Prawie wszyscy mówcy wyrażali niezłomną wolę bronienia niezależności Austrji i niedopuszczenia do przewrotu. Uczestnicy zjazdu chłopskiego są równocześnie uczestnikami zjazdu katolickiego. Wśród delegacyj chłopskich najliczniejszą i najoryginalniejszą grupę stanowią tyrolczycy, których przyjechało około 4000. Przywieźli oni ze sobą 21 orkiestr. Inne grupy wystąpiły w historycznych strojach z czasów Napoleona ze starą bronią i drewnianą armatą. Oddziałom tym towarzyszyły pięknie przybrane markietanki, które na ulicy częstowały publiczność tyrolskiemi likierami. Jutro i pojutrze wartę w Burgu sprawować będzie oddział tyrolczyków.

W ramach zjazdu katolickiego odprawił wczoraj rano kardynał Innitzer mszę pontyfikalną w kościele św. Szczepana. O godzinie 11 przed południem odbyła się uroczystość dla akademików w salach Burgu, przyczem profesor uniwersytetu Hollensteiner wygłosił przemówienie na temat duchowego przesilenia doby obecnej, a o 2 popołudniu tysiące dzieci z całej Austrji złożyły hołd przed ogromnym białym krzyżem na kościele Karola Boromeusza. Dzieci te były następnie pobłogosławione przez kardynała Innitzera.

O godzinie 5 popołudniu odbyło się pierwsze oficjalne zgromadzenie zjazdu katolickiego w stadjonie przy udziale około 50 tysięcy osób. Przemawiali tam m: in. legat papieski La Fontaine, kardynał Innitzer, kanclerz Dollfuss, minister Schuschnigg i profesor Ferdros. Wczoraj wieczorem przeciągała przez główne ulice miasta olbrzymia eucharystyczna procesja z pochodniami, której przejście od kościoła św. Stefana przez Kärntnerstrasse i Ring do Votivkirche trwało dwie godziny. Na jutro rano zapowiedziana jest msza pontyfikalna w Schönbrunnie, w której weźmie udział także część pielgrzymów polskich.

Echa katastrofy

w Modrzejowie

Sosnowiec, 10. 9.

Akcja ratunkowa na kopalni Modrzejów prowadzona jest w dalszym ciągu z niesłabnącą energją. W sobotę około godziny 2 nad ranem wykopano zwłoki Franciszka Szindlera. Pozostawił on żonę i 4 nieletnich dzieci. W godzinach popołudniowych przybył na kopalnię zastępca dyrektora departamentu p. Ulanowski w towarzystwie inspektora pracy inż. Fedorowicza. P. Ulanowski interesował się przebiegiem katastrofy oraz doręczył dla rodzin tragicznie zmarłych górników imieniem ministra Hubickiego 1000 zł. O godzinie 2 popołudniu wydobyto zwłoki trzeciej ofiary, Jana Bębenka. Osierocił on żonę i 3 dzieci. Istnieją poważne wątpliwości, czy uda się wydobyć ciała pozostałych dwu górników ze względu na olbrzymie trudności techniczne. Niemożliwe jest bowiem przekopać w różnych kierunkach olbrzymich zwałów węgla, które wskutek ciśnienia obsuwają się, utrudniając pracę. Prace prowadzone są bez przerwy na 3 zmiany przez 75 ludzi.

MINIONE DNI

Paryż 10.9

Wczoraj obchodziła Francja 19 rocznicę zwycięstwa nad Marną.

W Paryżu nie było żadnych parad ani uroczystości. Jedynie w Meaux nad Marną odbył się skromny obchód z udziałem posła Belgji.

Zaledwie kilka dzienników — poświęca rocznicy artykuły okolicznościowe. „Temps" w swych refleksjach przypomina, że jak teraz tak i w roku 1914, socjalistyczna międzynarodówka zapowiadała strajk na wypadek wojny i wówczas także jak i dziś pewna ilość parlamentarzystów przeciwna była zbrojeniom.

Dziennik akcentuje w tych refleksjach potrzebę czuwania nad niebezpieczeństwem kraju, jako naukę wysnutą z rocznicy zwycięstwa nad Marną, zwłaszcza, że Niemcy dzisiejsze przejawiają więcej jeszcze brutalności i zaciekłości, niż Niemcy z przed lat 19.

Z wielkich wodzów, którzy brali udział w bitwie nad Marną, pozostali przy życiu — Franchet d'Esperey, który dowodził wówczas armją 5 i jen. Weygand, który był szefem sztabu Focha, dowódcy armii 9-ej.

Wielka awantura między żydami

Warszawa, 10. 9. (wł.)

Do Warszawy zjechał wczoraj cadyk Guterman z Radzymina do jednego ze swoich przyjaciół. Cadykowi towarzyszył, jak zwykle, orszak chasydów w liczbie około 30. Gdy cadyk wraz ze swem otoczeniem znalazł się na rogu Zamenhoffa i Pawiej, spostrzegł stojących na ulicy handlarzy żydów, sprzedających jabłka i śliwki również żydom w dzień szabasu. Rozległy się głosy protestu wśród chasydów, którzy przybrali postawę wrogą wobec handlarzy, lecz ci umknęli dalej. Po godzinie, gdy cadyk Guterman powracał do domu i natknął się znowu na handlarzy z wózkami — na ulicy powstała wielka awantura. Tłum chasydów powywracał wózki, rozsypując jabłka i gruszki na jezdnię. Do handlarzy przyłączyli się ściągnięci z różnych stron tragarzd i ci podjęli formalną wojnę z chasydami. Rozsypane jabłka posłużyły na pociski. Awantura prawdopodobnie przybrałaby o wiele gorsze następstwa, gdyby nie przybycie specjalnego patrolu policji i rozpędzenie rozgorączkowanyzh antagonistów.

Przesilenie w Gdyni

Gdynia, 10. 9.

Oprócz 6 polskich statków handlowych o pojemności 12.000 ton brutto, unieruchomionych przez armatorów w drugim wewnętrznym basenie portu gdyńskiego, ten sam los spotka w tygodniu „Wilno", „Poznań" i „Kraków" o łącznej pojemności 6000 ton brutto. Powodem tego stanu rzeczy, według twierdzeń armatorów, ma być brak zgody marynarzy na redukcje załóg i groźba strajku z ich strony.

W ZALESZCZYKACH ODBĘDĄ SIĘ

ważne konferencje

Koła polityczne śledzą w tej chwili z dużą uwagą pobyt marsz. Piłsudskiego w Zaleszczykach, a sanacyjne pisma pozostołeczne poświęcają dużo miejsca polskiemu Meranowi. Niektóre pisma rządowe wysłały nawet do Zaleszczyk swoich korespondentów.

Zapewniają tu, że niebawem uda się do Zaleszczyk minister spraw zagranicznych p. Beck. Wiadomo zresztą, że i do Pikiliszek p. Beck jeździł parokrotnie, by otrzymać tam polecenia z dziedzinie polityki zagranicznej. Wraz z Beckiem udać się mą podobno do Zaleszczyk naczelnik Wydziału Wschodniego MSZ p. Schaetzel. Jeśli wierzyć twierdzeniom sanacyjnych pism, to marsz. Piłsudskiemu złożyć ma w Zaleszczykach wizytę premier rumuński, a wedle pogłosek do Zaleszczyk przybędzie również poseł sowiecki w Warszawie p. Antonow Owsiejenko. Należy zaznaczyć, że zagraniczne pisma, jak amerykańskie „New York Times" i londyński „Manchester Guardian", w numerze z dnia 8 bm. zamieszczają obszerne depesze o zamierzonych rzekomo obradach w Zaleszczykach.

Kryzys nieruchomości

Lwów, 10. 9 (wł.)

Staraniem organizacji właścicieli nowych domów odbyło się zebranie celem omówienia sprawy obdłużenia nieruchomości w mieście. Uchwalono wysłać delegację do Warszawy, któraby przedstawiła projekt odpisania zaległych odsetek za czas kryzysu oraz wstrzymania sekwestrów i licytacji.

Krwawa masakra na pograniczu Sowiec.

Warszawa, 10. 9. (wł.)

Wychodzące jednocześnie w Warszawie i Wilnie pismo rosyjskie „Nasze Wremia" donosi z Wilejki pod datą 8 bm. co następuje:

Ubiegłej nocy w pobliżu wsi Kamień grupa uciekinierów z Rosji sowieckiej usiłowała przekroczyć granicę polską. Uciekinierów zauważył jednak patrol sowieckiej straży granicznej, który dał ognia. Od kul zginęli: 34letni Piotr Damasof, 24letni student Włodzimierz Derczenko i 25letni Michał Lipaczko. Dwum: 30letniemu G. Linko i 27letniemu S. Derwiczowi — studentom uniwersytetu w Mińsku — udało się przejść cało na terytorjum Polski.

Tosamo pismo donosi ze Stołpców, że w rejonie Niegorełoje patrol sowiecki zatrzymał cztery osoby, które próbowały, z urzędnikiem sowieckim z Połocka na czele, uciec do Polski. Jeden z nich, niejaki Jefimcew, został zabity, pozostali zaś zostali ujęci.

Kronika

WRZESIEŃ
11
Poniedziałek

KALENDARZYK

Prota i Jacka.

W rocznicę śmierci orłów polskich

Odsłonięcie tablicy pamiątkowej ku czci Żwirki i Wigury

W dniu wczorajszym na placu przed katedrą św. Stanisława Kostki odbyło się poświęcenie uroczyste tablicy pamiątkowej, ku czci tragicznie zmarłych lotników polskich śp. Żwirki i Wigury.

Tablica ufundowana została ku upamiętnieniu rocznicy zgonu lotników.

Po uroczystej mszy ceremonji poświęcenia dokonał J. E. Ks. Biskup dr. Tymieniecki w obecności przedstawicieli władz wojewódzkich, starostwa, wojska, policji oraz różnych organizacyj społecznych, oddziałów wojskowych oraz LOPP.

W podniosłem przemówieniu podkreślono bohaterski wyczyn zmarłych lotników, którzy wsławili imię Polski zdobywając w międzynarodowym wyścigu pierwsze miejsce, a przez to postawili lotnictwo polskie w rzędzie najpierwszych.

Porachunki osobiste

Na posesji przy ul. Dworskiej 29 wynikła krwawa bójka między lokatorami w czasie której ranny został ostrem narzędziem 24 letni robotnik Władysław Chranowski.

Wezwany lekarz pogotowia po opatrzeniu rannego pozostawił go w stanie osłabionym na miejscu.

250-lecie odsieczy Wiednia

W dniu wczorajszym zgodnie z orędziem J. E. Ks. biskupa dr. Tymienieckiego — we wszystkich świątyniach katolickich odbyły się uroczyste nabożeństwa dla upamiętnienia 250 letniej rocznicy odsiecy Wiednia.

W nabożeństwach wzięła udział młodzież szkolna w towarzystwie wychowawców. Równocześnie wygłoszone zostały okolicznościowe kazania.

Bójka „strzelców" z policją

W Sarnowej, powiat Rawicz, w nocy na poniedziałek doszło do zajść ulicznych pomiędzy policją a „strzelcami", którzy w stanie nietrzeźwym awanturowali się, zakłócając spokój publiczny. Policja musiała się uciec do pomocy pałek, któremi ratowała sytuację.

Nad ranem wdrożone zostały dochodzenia przeciwko awanturnikom i sprawa skierowana została do sądu. Wśród aresztowanych znalazł się także komendant miejscowego „Strzelca", niejaki Naskręt.

Krwawa napaść

Na ulicy Widok 4 na wracającego do domu 29 letniego Józefa Gruszewskiego, zamieszkałego przy ul. Dworskiej 44 napadło dwuch osobników, którzy zadali Gruszewskiemu szereg ran tłuczonych w głowę poczem zbiegli.

Wezwany lekarz pogotowia — przewiózł rannego do domu.

Potanieją bilety II klasy

Od kilku miesięcy toczą się w Ministerstwie Komunikacji narady nad ewantualnę obniżką osobowej taryfy kolejowej. Wedle ostatnich pogłosek obniżka pójdzie w kierunku zmniejszenia różnicy stawek między poszczególnemi klasami drogą obniżenia ceny biletów 1 i 2 klasy a utrzymania na obecnym poziomie ceny biletów 3 klasy. Niezależnie od tej rewizji Ministerstwo Komunikacji nadal by stosowało system indywidualnego stosowania różnych ulg i udogodnień przy przejazdach kolejami państwowemi

HUMOR

Nasze dzieci

Mamuńciu? — Czy w urząd podatkowy też może piorun trzasnąć?

— Może, ale nie mów tak głośno!

A dlaczego?

— Widzisz Juleczku że się błyska..

Roztargniony profesor

Znany z roztargnienia profesor wywiesił w dniu narodzin swego syna ogłoszenie:

Z powodów odemnie niezależnych wykładów dziś nie będzie

Zależny

Pani Zyza wróciła z letniska jakaś dziwnie posępna. Zauważył to jej mąż i zapytuje:

— Co ci jest, kochanie? Co ci dolega? Czyś narobiła długów? A może byłaś mi niewierna?

— A coby wolał?

— Hm.. to zależy od cyfry długów...

Niepotrzebne wentylatory

— Ale ci lotnicy, to ludzie przesądni.

— Dlaczego tak myślisz?

— Oglądałem wczoraj zbliska aeroplany. Wyobraź sobie, że każdy ma z przodu elektryczny wentylator!

Przyczyna zerwania

— Słyszałem, że zerwałeś z narzeczoną.

— Tak.

— Dlaczego?

— Wyobraź sobie, ona koniecznie chciała wziąć ze mną ślub!

Drażliwy

— Dlaczego rzuciłeś ostatnią posadę?

— Bo się dopatrzyłem obrazy w słowach szefa..

— Cóż on ci powiedział?

— Powiedział: „Wynoś się pan na zbity łeb!"

Redukcja mężatek w szkołach

W dniu 8 bm. odbyło się w Warszawie posiedzenie Zarządu Głównego Związku Nauczycielstwa Polskiego, na którem poruszono m. in. sprawę redukcji mężatek w szkołach. Prezydjum Związku zakomunikowało, że redukcje mężatek w szkolnictwie według informacyj z autorytatywnego źródła nie są w chwili obecnej aktualne.

Wycieczka do Sowietów

Sprawa wycieczki rzemiosła łódzkiego do Rosji Sowieckiej uległa odroczeniu. Przyczyną odroczenia wyjazdu są różne formalności. Dowiadujemy się, że w ciągu września rada izby upora się z trudnościami i w końcu b. mies. nastąpi wyjazd do Rosji. Jeżeli chodzi o skompletowanie kolekcji wyrobów rozmaitych branż i zawodów ilustrujących swe możliwości eksportowe, to sprawa ta dobiegła końca

Budowa klinkierni

Magistrat m. Łodzi postanowił na terenie majątku miejskiego Rszew, posiadającym bogate pokłady specjalnej glinki, wybudować klinkiernie. Klinkier ten użyty będzie do pokrycia nawierzchni niekturych ulic.

Zasłabnięcie na ulicy

Na ul. Skwerowej 18 zasłabła nagle — z wycieńczenia 29 letnia służąca Chaja Lisner — zamieszkała przy ul. 11 listopada 18.

Przybyły lekarz pogotowia po udzieleniu pierwszej pomocy przewiózł chorą do szpitala w Radogoszczu.

LUDWIK STASIAK

zechce się zgłosić

w administracji „Prądu".

Wydawca i Redaktor odpowiedzialny W. DRESLER Odbito w tłoczni T. Czajewskiego w Łodzi Al. Kościuszki 41